

Mamma släpper inte greppet

Publicerad 30 maj 2011 kl 12.26

Doris Dahlin ger oss en aning om att kvinnolivet, också när tillvaron tycks falla samman, är ett oförutsägbart och märkvärdigt äventyr. Det skriver Lena Kjersén som läst Dahlins nya, en psykologisk relationsroman där det ständigt brännande mor-dottertemat står i centrum.

Mamma väcker känslor.

Mamma kan ge och få kärlek. När jag rätt nyligen bad en stor grupp 16-åringar att säga vilken person som de beundrade allra mest så vann "min mamma" över både Nelson Mandela och popidoler.

Mamma kan också vara en tung börda.

Jag läser Doris Dahlins tredje roman Till mamma på mors dag (Ordfront), en berättelse där mödrar är viktiga personer, samma dag som en journalist får ett scoop. Journalisten skriver i en artikel att hon, bland diverse handlingar på Kungliga Biblioteket i Stockholm, funnit författaren Kerstin Thorvalls sista önskan i ett brev i ett oöppnat brunt kuvert.

På kuvertet står det textat: Till barnen när jag är död.

När Kerstin Thorvall var i medelåldern skrev hon om det mest förbjudna, om avskyn för sin gamla mamma som då ännu var i livet.

Som ångestdriven mamma har Kerstin Thorvall sedan själv blivit hatad. När författaren avled för ett år sedan lämnade hennes fyra vuxna söner allt skrivet material de hade hittat hos sin mor till KB. Tydligen utan att gå igenom det. För den självutlämnande Kerstin Thorvalls sista önskan till sina barn hade alltså ingen av barnen orkat eller velat läsa. De hade inte ens öppnat kuvertet.

Så kallt det känns.

Det är oundvikligt att inte mina tankar går till egna livserfarenheter när jag tar del av besvikelser och tragedier i Kerstin Thorvalls dotterliv och mammaliv. Jag jämför också hennes och mitt liv i dess olika skeden med de mödrars och döttrars livshistorier som jag läser om i romanen Till mamma på mors dag.

I denna berättelse får läsaren möta Reseda och Elisabet. Två medelålders kvinnor, bosatta i samma små-stad, som vuxit upp i helt olika sociala kulturer.

Ekonomichefen och läkarhustrun Resedas 84-åriga mamma har nyligen dött. Denna ensamstående städerskas enda dotter går varje dag till sin mors trånga hem för att röja bland alla de tusen pryttlar som den fattiga mamman hade samlat på sig under åren. Men Reseda är handlingsförlamad och sitter mest och glör och minns. Det är så mycket som hon känner skuld för när hon tänker på sin mammas och sitt eget liv.

Hur ska Reseda leva i fortsättningen. Hur ska det bli med hennes självförtroende, med äktenskapet, med älskaren, med döttrarna? Dessa unga bortskämda flickor som inte förstår något om vad det innebär att göra en klassresa.

Psykoterapeuten Elisabet tror sig veta hur hon ska bete sig i livets olika situationer för att förtränga den egna smärtan. Men hur blir man av med destruktiva mönster? Och hur hanterar en psykoterapeut sin egen kärleksbrist? Elisabets mor lever ännu men är senil och är beroende av sin dotter. En dotter som bara vill fly. Och som verkligen flyr.

Reseda och Elisabets liv är sammanlänkande. Ändå är det inte i denna länk som fascinerar mig mest i Doris Dahlins nya välskrivna roman.

Det mest spännande är att Doris Dahlin i denna psykologiska relationsroman ger oss en aning om att kvinnolivet, också när tillvaron tycks falla samman, är ett oförutsägbart och märkvärdigt äventyr.